

σχολίες, ἔγραφε, μία τῶν ἡγεμονίδων τοῦ συρμοῦ, τὸ καλλώπισμα τῶν παρισινῶν σχλονίων, ἡ κυρία δὲ Λαβρέτσκη, ἀπέθανεν αἰφνιδίως σχεδόν, καὶ τὸ ἄγγελμα τοῦτο, δὲν δυστυχῶς ἀληθέστατον, ἐκοινοποιήθη αὐτῷ τῇ στιγμῇ ἑκείνῃ. "Ημνη, ἔξηκολούθει, εἰς τῶν φίλων τῆς μακαρίδος."

"Ο Λαβρέτσκης ἐνεδύθη αὐθίς, κατηλθεν εἰς τὸν κῆπον καὶ περιεπάτησε κατὰ μῆκος καὶ πλάτος μέχρι τῆς πρωΐας.

KZ'

Τὴν ἐπιοῦσαν, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος, δὲ Λέων παρεκάλεσε τὸν Λαβρέτσκην νὰ τῷ δῶσῃ ἵππον τινά, ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πόλιν.

— Καιρὸς νὰ ἐπαναλάβω τὴν ἑργασίαν μου, δῆλα δὴ τὰ μαθήματά μου, εἴπεν διέρων. Χάνω ἀνωφελῶς τὸν καιρόν μου ἐδῷ.

"Ο Λαβρέτσκης δὲν ἀπεκρίθη αὐτῷ εὐθὺς· ἐφάνετο μετέωρον ἔχων τὸν νοῦν του.

— Πολὺ καλά, εἶπε τέλος, θὰ σὲ συνδέσω ἔγω.

"Ο Λέων ἐτακτοποίησε τὸν μικρὸν μάρσιπόν του, ἀνεύ τῆς βοηθείας τοῦ ὑπηρέτου, ἔσχισε καὶ ἔκαυσε φύλλα τινὰς μουσικοῦ χάρτου. "Η ἀμάξα ἡτούτοις τούτοις. Ἐξελθὼν τοῦ γραφείου του δὲ Λαβρέτσκης ἔθηκεν ἐντὸς τοῦ θυλακίου του τὴν ἐφημερίδα τῆς προτεραίας. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας λέξεις τινὰς μόνον ἀντήλαξαν ἀμφότεροι ἕκατεροι ἡτούτοις ἀπησχολημένοι ἐκ τῶν ἴδιων σκέψεών του καὶ ἐπεθύμει νὰ μὴ διαταραχθῇ. Ἀπεγωρίσθησαν ψυχρῶς ὀλίγον, τοῦθ' ὅπερ ἀλλως τε συμβίνει συχνότατα ἐν Ῥωσίᾳ μεταξὺ στενῶν φίλων. "Ο Λαβρέτσκης ὠδήγησε τὸν γέροντα μέχρι τοῦ οἰκίσκου του. Οὗτος κατελθὼν τῆς ἀμάξης ἔλαβεν δὲ τὸν μάρσιπόν του καὶ χωρὶς νὰ τείνῃ τὴν χεῖρα τῷ Λαβρέτσκη, οὐδὲ νὰ τὸν παρατηρήσῃ καν, τῷ εἶπε ρωσιστί.

— Χαῖρε.

— Χαῖρε, ἐπανέλαβεν δὲ Λαβρέτσκης, διατάξας τὸν ἡνίοχον νὰ κατευθυνθῇ πρὸς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διότι εἶχε καταλυμα ἐν τῇ πόλει Ο***.

"Αφ' οὐ ἔγραψεν ἐπιστολάς τινας καὶ ἐδείπνησεν ἐν βίᾳ, δὲ Λαβρέτσκης μετέβη πρὸς τὸν οἶκον τῶν Καλιτίν, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ὄποιου εὑρε μόνον τὸν Πάνχιν, εἰπόντα αὐτῷ δὲ τὴν Μαρία Δημητριένα δὲν θὰ ἔβραδυνε νὰ ἔλθῃ, ἤρξατο δὲ μετ' αὐτοῦ ἐγκαρδιωτάτην συνομιλίαν. Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲ Πάνχιν ἐφέρετο πρὸς τὸν Λαβρέτσκην οὐχὶ ἀκριβῶς ἀγερωχῶς, ἀλλὰ μετά τινος συγκαταβάσεως. "Η Ἐλίζα διηγηθεῖσα τῷ Πάνχιν τὴν ἐκδρομὴν τῆς προτεραίας, ἐλαλήσε περὶ τοῦ Λαβρέτσκη ὡς περὶ εὐγενοῦς καὶ εὐφυεστάτου ἀνδρός. Δὲν ἔχοισαντο δὲ περισσότερα ἵνα δὲ Πάνχιν ἐπιθυμήσῃ νὰ κατακτήσῃ τὸν εὐγενῆ καὶ εὐφυεστάτον τοῦτον ἀνδρα. "Ηρξατο κατὰ πρῶτον ἐπικινῶν τὴν Βασιλιεσκόνην, ἦτις θὰ ἡτούτοις ὀπριστήτη, ἀν πιστεύσῃ τὸν θαυμασμὸν διολκήρου τῆς οἰκογενείας. Κατὰ τὴν συνήθειάν του ἔφε-

ρεν ἐπιδεξίως τὴν συνομιλίαν ἐφ' ἔσυτοῦ, δωμίλησε περὶ τῶν ἔνασχολιῶν του, περὶ τοῦ τρόπου καθ' δὲν ἔθεωρε τὸ βίον, τὸν κόσμον καὶ τὴν ὑπηρεσίαν. Εἶπε λέξεις τινὰς περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ρωσίας, περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κρατεῖν τὰ ἡνία τῆς κυβερνήσεως, ἐλάλησεν ἐπὶ πολὺ εὐσταθῶς καὶ ἀφελῶς, περὶ δῶλων τῶν δυσκολιῶν καὶ παίζων μὲ τὰ δυσκολότατα πολιτικὰ καὶ διοικητικὰ ζητήματα. "Ἐπανειλημμένως ἔλεγε τοιάτις φράσεις:

— "Ιδού τί θὰ ἐκαμνον ἀν ἡμην κυβέρνησις. Εἰσθε πολὺ ἔξυπνος ἀνθρώπως, διότε δὲ συμφωνήστητε μὲ τὴν γνώμην μου.

"Ο Λαβρέτσκης ἤκουσε ψυχρῶς τῶν παρεκβάσεων τοῦ Πάνχιν. "Ο ωραῖος οὐτος νέος, δὲ τόσον ἀγχίνους, μὲ τὸ γαλήνιον μειδίαμά του, μὲ τὸ θάρρος του, μὲ τοὺς ἔρευνητικοὺς ὄφθαλμούς του καὶ μὲ τὴν ἐπιβούλον φωνήν του, ἀπήρεσκεν αὐτῷ εἰς ἀκρον.

"Ο Πάνχιν παραχορίμα ἐνόησε, μὲ τὴν παρατηρητικότητα ἐκείνην διὸς ἡτούτοις πεπροικισμένος, διότι ἡ συνομιλία του οὐδέμιαν εὐχαρίστησιν προϋξένει πρὸς τοῦτον καὶ ἀπεμακρύνθη ἐφευρών εὐσημημόν πρόφασιν, διαλογισθεὶς διότι δὲ Λαβρέτσκης πιθανὸν νὰ ἡτούτοις ἀντιπαθητικός, ὁξύθυμος, γελοῖος τέλος. "Η Μαρία Δημητριένα εἰσῆλθε, συνοδευμένη ὑπὸ τοῦ Γεδεωνόφσκην, παρηκολούθησαν δὲ ταύτην ἡ Μάρθα Τιμοθέένα μετὰ τῆς Ἐλίζης, εἴτα δὲ καὶ ἄλλοι. "Η κυρία Βελενίτζιν εἰσῆλθεν ὡσαύτως· ἡτούτη ισχνὴ γυνὴ, ἔχουσα μικρὸν καὶ μονονόυ παιδικὸν πρόσωπον. Ἐφόρει μέλαιναν ἐσθῆτα, βαρύτιμα φέλλια καὶ ἔκρατει ποικιλόχρουν ριπίδιον. "Ο σύζυγός της ἡκολούθει ταύτην, διὸν ἀνήρ παχύτατος καὶ ἔχων στερεότυπον μειδίαμα ἐπὶ τῶν παχέων χειλέων του. "Η σύζυγός του οὐδέποτε ωμίλει αὐτῷ ἐνώπιον ξένων. "Ο Πάνχιν ἐπανῆλθεν ὡσαύτως καὶ ἡ αἴθουσα ἀνέλαβε τὴν ζωηρότητα της. "Ἀπαντεῖς ὅμως οἱ παρευρισκόμενοι ἀπέρεσκον εἰς τὸν Λαβρέτσκην, ἡ δὲ κυρία Βελενίτζιν, ἦτις τὸν παρετήρει ἀδιακόπως διὰ τῶν διόπτρῶν της, ἔτι μᾶλλον. "Αν ἡ Ἐλίζα δὲν ἡτούσα διῆλθε πάραυτα καταλίπει τὴν αἴθουσαν. "Ἐπεθύμει νὰ τῇ διμιλήσῃ, ἀλλὰ περιέμενεν ἐπὶ πολὺ καὶ ἐδέησε ν' ἀρκήται· νὰ τὴν παρακολουθῇ διὰ τῶν ὄφθαλμῶν μετὰ μυστικῆς χαρᾶς. Οὐδέποτε τὸ πρόσωπόν της τῷ ἐφάνη εὐγενέστερον καὶ ἔρασμιώτερον καὶ ὡς πρὸς τοῦτο συνέτεινεν ἡ πλησίον αὐτῆς καθημένη κυρία Βελενίτζιν, ἦτις διαρκῶς ἐκινεῖτο ἐπὶ τῆς ἔδρας της, ἔκινει τοὺς μικροὺς αὐτῆς ὄμους, ἔγέλα διὸς ἐπιτετηδευμένου γέλωτος, καὶ δὲ μὲν ἐκάμψει τοὺς ὄφθαλμούς, δὲ τὸ δὲ ἥνοιγε τούτους ὑπερμέτρως. "Η Ἐλίζα ἐτήρει συνεσταλμένην στάσιν, παρετήρει ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ δὲν ἔγέλα. "Η οἰκοδέσποινα ἐκάθησεν εἰς τινὰ τράπεζαν παιγνιδίου μετὰ τῆς Μάρθας Τιμοθέένας, τῆς κυρίας Βελενίτζιν καὶ τοῦ Γεδεωνόφσκην, διστις ἐπαίζεις βραδέως, ἔσφαλλεν ἀδιακόπως καὶ διαρκεῖς ἀπέμασσε τὸ πρόσωπόν του.

"Ο Πάνχιν ἔλαβε μελαγχολικὸν ύφος·

κλήσεις τῆς κυρίας Βελενίτζιν, ἦτις ἐφέρετο ἐρωτοτρόπως πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἰκέτευς νὰ φύλη, δὲν τὸν ἔκαμψεν ποσῶς. Δὲν ἔφαλε τὸ ἀσμάτιόν του, διότι ἡ παρουσία τοῦ Λαβρέτσκη τὸν ἐστενοχώρωει.

"Ο Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς διέμενεν ἐπίσης σιωπηλός. Εἶχε τοσοῦτον ἀλλόκοτον ύφος, διότε ἡ Ἐλίζα ὅτε εἰσῆλθεν ἔξεπλαγη. "Ἐνδει τοῦ εἰχέτει νὰ τῇ κοινοποιήσῃ, ἀλλ' ἡδυνάτει νὰ ἐννοήσῃ τὰ αἰσθήματά του. "Ἐφοβεῖτο νὰ τὸν ἐρωτήσῃ· τέλος ὅτε προσέρεψε τὸ τέλον, ἔστρεψεν ώς ὑπὸ ἀκουσίου κινήσεως τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν αὐτὸν ὅτε τὸν ἐπλησίασε.

— Τί ἔχετε; εἶπεν αὐτὴ θέτουσα τὴν τειούθηκην ἐπὶ τοῦ σαμοβαρίου.

— Παρετηρήσατε λοιπόν τι; ἐψέλλισεν ἔκεινος.

— Δὲν εἶσθε σήμερον ὅπως συνήθως.

"Ο Λαβρέτσκης ἔκυψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— "Ηθελον, εἶπε, νὰ σᾶς εἴπω μίκην εἰδησιν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰναι ἀδύνατον. "Ἐν τούτοις ἀναγγώσατε διότι εἰναι σημειωμένον διὰ μοισιδόκονδυλίου εἰς τὴν ἐπιφυλλίδα ταύτην, προσέθηκε τείνων αὐτῇ τὴν ἐφημερίδαν τὴν τῇ ἔφερε. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ εἰπήτε τίποτε περὶ αὐτοῦ· εἰς οὐδένα. Αὔριον τὴν πρωΐαν θὰ ἐπανέλθω.

— "Η Ἐλίζα ἡτούτη τεταρχημένη... "Ο Πάνχιν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν, διότι δέκρυψε τὴν ἐφημερίδα.

— Ανεγγώσατε τὸν "Οβερμαγ", Ἐλίζα Μιχαηλόβνα; τὴν ἡρώτησεν δὲ Πάνχιν διὰ ρεμβώδους ύφους.

"Η Ἐλίζα μόλις ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν παρερχομένη καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της. "Ο Λαβρέτσκης ἐπλησίασε τὴν τράπεζαν τοῦ παιγνιδίου, ἐν τῷ Μάρθα Τιμοθέένα, ἐρυθρὸς καὶ μὲ τὸν σκοῦφόν της λυμένον, παρεπονεῖτο κατὰ τοῦ συμπαίκτορός της. Κατὰ τὴν γνώμην της δὲ Γεδεωνόφσκης ἡγύει παντελῶς νὰ παίξῃ.

— Φαίνεται, ἔλεγεν, διότι εὔκολώτερον εἰναι νὰ χαλκεύῃς ιστορίας παρὰ νὰ παίζῃς χαρτιά.

— Εκεῖνος δὲ ἔξηκολούθει· νὰ καμψύῃ τοὺς ὄφθαλμοὺς καὶ ν' ἀπομάσσῃ τὸ μέτωπον.

"Η Ἐλίζα ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκάθησεν εἰς τινα γωνίαν. Τὰ βλέμματά της διεσταυρώθησαν μετὰ τῶν τοῦ Λαβρέτσκη καὶ ἀμφότεροι ἤσθανθησαν στενοχωρίαν τινά. "Ἐν τοῖς χαρακτηριστικοῖς τῆς νεανίδος ἔκεινος διέγνω ἐνδοιασμὸν καὶ μυστικήν τινα ἐπιτιμησιν. "Ηδυνάτει νὰ διμιλήσῃ πρὸς αὐτὴν ὅπως ηθελεν, ἀλλὰ καὶ νὰ μείνῃ ἀδιαφόρος τῷ ἡτούτοις, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ. "Αποχαιρετίζων ταύτην ἔλαβε καρόν νὰ τῇ εἰπῃ διότι τὴν ἐπιοῦσαν ἥθελεν ἐπανέλθῃ καὶ διότι ἔβασιζετο ἐπὶ τῆς φιλίας της.

— "Ἐλθετε, τῷ εἶπεν ἔκεινη μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνδοιασμοῦ.

"Οταν δὲ Λαβρέτσκης ἀνεγχώρησεν δὲ Πάνχιν ἀνέλαβε τὴν ζωηρότητά του. "Εδίδει συμβούλους πρὸς τὸν Γεδεωνόφσκην, ὑπερκρίθη τὸν ἔρασμιον πρὸς τὴν κυρίαν Βελε-

νιτζίν καὶ ἐπὶ τέλους ἔψαλε τὸ ἀσμάτιον του. 'Ἐν τούτοις πρὸς τὴν Ἐλίζην δὲν οὐδόλως μετέβαλε διαγωγήν.

'Ο Λαβρέτσκης διῆλθεν ἅυπνος αὐθίς. Δὲν ἦτο ὅμως οὔτε λυπημένος, οὔτε τεταργμένος, τούναντίον ἥσθιαντο τὴν γαλήνην καὶ τὴν χαρὰν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἀλλὰ δὲν ἡδύνατο νὰ κοιμηθῇ. Δὲν ἀνεμιμνήσκετο ποσῶς τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ τοῦ παρόντος βίου του. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του ἤσαν βραχεῖς καὶ μεμετρημένοι; αἱ ώραι παρήρχοντο καὶ αὐτὸς οὐδόλως ἐσκέπτετο νὰ κατακλιθῇ. 'Ἐνίστε ἵδεν τις ἀνεκύκλωτος τὸν νοῦν του καὶ ἔλεγεν:

— "Οχι, δὲν εἰν' ἀληθεῖα, εἶναι τρέλλα!

Καὶ ἴστατο καταβεβισθεμένην ἔχων τὴν κεφαλήν, εἴτα δὲ προσεπάθει νὰ ἐννοήσῃ τὴν θέσιν του καὶ νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τὸ μέλλον του.

ΚΗ'

Δὲν ἦτο εὔμενής ἡ ὑποδοχὴ τῆς Μαρίας Δημητριέννας πρὸς τὸν Λαβρέτσκην ὅταν τὴν ἐπιοῦσαν μετέβη.

— 'Ορίστε! ἥρχισε νὰ ἔρχηται καθ' ἡμέραν, ἐσκέφατο ἔκείνη.

Τῇ ἀπήρεσκεν, ὁ δὲ Πάνχιν, δστις ἔκρατει ταύτην ὑπὸ τὴν ἐπίδρασίν του, εἰχεν διμιλήση τὴν προτεραίαν περιφρονητικῶς περὶ αὐτοῦ. 'Επειδὴ δὲ δὲν τὸν ἔθεωρει ἔνον καὶ δὲν ἔστενοχωρεῖτο φερομένη πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς συγγενῆ, τοὺς ἀφῆκε μόνους καὶ μετ' αὐτὸν οὔτος περιεπάτει εἰς τὰς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου μετὰ τῆς Ἐλίζης. Πλησίον αὐτῶν ἡ Λενότσκα καὶ ἡ Σουρότσκα ἔπαιζον. 'Η Ἐλίζα ἦτο ωχροτέρα τοῦ συνήθους, ἀλλὰ γαλήνιος. 'Εξέβαλε τοῦ θυλακίου της τὴν ἐφημερίδα καὶ ἔτεινε ταύτην πρὸς τὸν Λαβρέτσκην.

— Φρικῶδες! εἶπεν.

'Ο Λαβρέτσκης δὲν ἀπεκρίθη.

— 'Ισως ὅμως δὲν εἶναι ἀληθές, προσέθηκεν ἡ Ἐλίζα.

— Διὰ τοῦτο σᾶς παρεκάλεσα νὰ μὴ κάμητε εἰς οὐδένα λόγον περὶ τούτου.

'Η Ἐλίζα προύχωσε βήματά τινα.

— Εἰπέτε μου, ἔξηκολούθησεν, ἐλυπήθητε διόλου;

— Δὲν δύναμαι νὰ ἔξηγήσω τις αἰσθήσουμαι, εἶπεν ὁ Λαβρέτσκης.

— 'Αλλὰ τὴν ἥγαπήσατε... ἀλλοτε;

— Τὴν ἥγαπησα.

— Πολύ;

— Πολύ.

— Καὶ ὁ θάνατός της δὲν σᾶς λυπεῖ;

— Δὲν ἀπέθανε σήμερον δι' ἐμέ.

— Εἶναι ἀμάρτημα, αὐτὸς ποὺ λέγετε. Μὴ ὄργισθε κατ' ἐμοῦ διὰ τοῦτο.

Μὲ ὕνομάστατε φίλην σας, καὶ ὁ φίλος τὰ πάντα εἰμιορεῖ νὰ εἰπῃ. Σᾶς βεβαῖω ὅτι τοέμω. Χθὲς τὸ πρόσωπόν σας εἶχε κακὴν ἔκφρασιν. 'Ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὐχὶ πρὸ πολλοῦ καιροῦ τὴν ἐκατηγορήσατε πολὺ; 'Ισως δὲ τὴν στιγμὴν ἔκεινην δὲν ἔχη. Εἶναι φοβερόν. Εἶναι ᾧς τιμωρία ἡ ὄποια σᾶς ἐπιβάλλεται.

'Ο Λαβρέτσκης ἐμειδίασε πικρῶς.

— Πώς, πιστεύετε; εἶπεν. 'Αλλ' εἶμαι τεύλαχιστον ἐλεύθερος!

'Η Ἐλίζα ἐφρικίασεν ἐλαφρῶς.

— Πάνσατε νὰ μοὶ διμιλήστε τοιουτοτρόπως. Τί θὰ κάμητε τὴν ἐλευθερίαν σας; Οὐδὲν ἄλλο πρέπει, νὰ συλλογίζοσθε τώρα παχά τὴν συγγνώμην...

— Πρὸ πολλοῦ ἐσυγχώρησα, διέκοψεν ὁ Λαβρέτσκης ποιῶν χειρονομίαν τινά.

— "Ογι, δὲν εἰναι συγγνώμη κατ' ἄνεκραζεν ἡ Ἐλίζα ἐρυθρίωσε. Δὲν μὲ ἐνυόστατε. Πρέπει νὰ συλλογίζοσθε τὴν ἰδικήν σας συγγνώμην.

— 'Αλλὰ τὶς θὰ μὲ συγχωρήσῃ;

— Τὶς; δ Θεός; τὶς ἄλλος παρὰ δ Θεός δύναται νὰ σᾶς συγχωρήσῃ;

— 'Ο Λαβρέτσκης ἐδράζατο τῆς χειρὸς αὐτῆς.

— 'Α! 'Ηλίζα, πιστεύσατε με, ἀνέκραζεν, ἀρκετὰ ἐτιμωρήθην. Πιστεύσατε με, ἐξιλέωσα τὰ πάντα.

— Δὲν εἰμπορεῖτε νὰ τὸ γνωρίζητε, εἰπεν ἡ Ἐλίζα χαμηλοφώνως. 'Ἐλησμονήσατε! Οὐχὶ πρὸ πολλοῦ, ὅταν μοὶ διμιλήσατε περὶ ἔκείνης, δὲν ἥθελατε νὰ τὴν συγχωρήστε.

— Εἴκολούθησαν νὰ περιπτώσι σιγώντες.

— Καὶ ἡ θυγάτηρ σας; ἥρωτησεν ἡ Ἐλίζα.

Καὶ ἔστη.

— 'Ο Λαβρέτσκης τεταργμένος ἤγειρεν αἴφνις τὴν κεφαλήν.

— "Ω! μὴ σᾶς μέλη. "Εγραψα πανταχοῦ. Τὸ μέλλον τῆς θυγατρός μου, σπως... ὅπως λέγετε, εἶναι ἔξησφαλισμένον. Μὴ ἀνησυχήστε παντάπασιν.

— 'Η Ἐλίζα ἐμειδίασε θλιβερῶς.

— 'Αλλ' ἔχετε δίκαιον, ἔξηκολούθησεν δ Λαβρέτσκης. Τί θὰ κάμω τὴν ἐλευθερίαν μου; τι ἀνάγκην ἔχω ταύτης;

— Πότε ἐλάθετε αὐτὴν τὴν ἐφημερίδα; ἐψιθύρισεν ἡ Ἐλίζα, χωρὶς ν' ἀποκριθῆστε τὴν ἐρωτησιν αὐτοῦ.

— Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἐπισκέψεως σας.

— Καὶ πραγματικῶς... πραγματικῶς; οὐδὲ δὴ δάκρυ ἔχύσατε;

— "Οχι, ἀλλὰ κατεπλάγην. "Αλλως τε ποῦ νὰ εύρω δάκρυα; Νὰ κλαύσω τὸ παρελθόν! ἀλλὰ τὸ ἰδιόκον μου ἔχει φθαρῇ. Τὸ παράπτωμά της δῆμον κατέστρεψε τὴν εὐτύχιαν μου, ἀλλὰ μοὶ ἀπέδειξεν ὅτι οὐδέποτε αὐτὴν ὑπῆρξε. Τί νὰ κλαύσω τότε; "Αλλως τε, τὶς εἰζεύρει. "Ισως ἡ εἰδησης αὐτὴν μ' ἐλύπει περισσότερον ἢ τὴν ἐμάνθανον πρὸ δεκαπενθυμερίας.

— Πρὸ δεκαπενθυμερίας; εἶπεν ἡ Ἐλίζα. Τὶ σᾶς συνέβη λοιπὸν κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαπενθυμερίας ταύτης;

— 'Ο Λαβρέτσκης δὲν ἀπεκρίθη, ἡ δὲ Ἐλίζα ἥρωτησε.

— Ναί, ναί, ἐμαντεύσατε! ἀνέκραζεν αἴφνιδις, ὁ Λαβρέτσκης. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαπενθυμερίας ταύτης ἔμαθον τὶ εἶναι ἀγνὴ ψυχὴ καὶ τὸ παρελθόν μου ἀπεμακρύνθη ἔτι μᾶλλον ἀπ' ἐμοῦ...

— 'Η Ἐλίζα, ὑπὸ μεγίστης ταραχῆς κατειλειμμένη, ἀπεμακρύνθη βραδέως ίνα πλησιάσῃ τὰς καρδίας.

— Καὶ ἐγὼ χαίρω, διότι σᾶς ἐπέδειξα αὐτὴν τὴν ἐφημερίδα, τῇ ἔλεγεν ὁ Λαβρέτ-

σκης ἀκολουθῶν ταύτην. 'Απεφάσισε νὰ μὴ σᾶς κρύψω τίποτε καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ διεῖξητε τὴν ἰδίαν ἐμπιστοσύνην.

— Πιστεύετε; ἐψιθύρισεν ἡ Ἐλίζα στάσα. 'Ἐν τοιαύτη περιπτώσει, ψειλον.. . 'Αλλ' δῆ! εἰν' ἀδύνατον.

— Τί τρέχει; λέγετε, διμιλήσατε.

— 'Αληθεια, μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν πρέπει... "Αλλως τε, προσέθηκεν ἡ Ἐλίζα μειδιώσα καὶ στρεφομένη πρὸς τὸν Λαβρέτσκην, διατί νὰ μὴ τελειώσω ὅτι ἥρχισα; Εἰξεύρετε; Σήμερον ἐλαύον μίαν ἐπιστολήν.

— 'Απὸ τὸν Πάνχιν;

— Ναί, ἀπὸ αὐτόν.. . Πῶς τὸ εἰξεύρετε;

— Σᾶς ζητεῖ εἰς γάμον;

— Ναί, ἀπεκρίθη βραδέως ἡ Ἐλίζα προσηλούσα σοβαρόν καὶ οὖν βλέψμα ἐπὶ τοῦ Λαβρέτσκη.

Καὶ αὐτὸς ὠσαύτως τὴν παρετήρησε σοβαρῶς.

— Καὶ τί ἀπεκρίθητε πρὸς αὐτόν; εἰπεν.

— 'Αγνοῶ τίν' ἀποκριθῶ, εἰπεν ἡ Ἐλίζα ἀρίνουσα νὰ καταπέτωσιν οἱ βραχίονές της, οὓς ἔκρατει διεσταύρωμένους.

— Πῶς! Καὶ τὸν ἀγαπάτε;

— Δὲν μοὶ ἀπαρέσκει μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι εὐγενής ἀνθρώπος.

— 'Ακριβῶς τὸ ἰδιον πρᾶγμα μοὶ εἰπετε καὶ τὰς αὐτὰς λέξεις πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. 'Ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἢ τὸν ἀγαπάτε διὰ τοῦ ιεχυροῦ καὶ περιπαθεῖς ἔκεινους αἰσθήματος τὸ ὄποιον συνήθως ἀποκαλούσιν ἔρωτα.

— 'Οπως τὸ ἐννοεῖτε νεῖς, δῆ!

— Δὲν ἔχετε ἔρωτα πρὸς αὐτόν;

— 'Οχι, ἀλλ' εἶναι ἀπαραίτητον αὐτό;

— Πῶς;

— 'Αρέσκει εἰς τὴν υπέροχη μου. ἔξηκολούθησεν ἡ Ἐλίζα. Εἶναι καλός καὶ δὲν ἔχω τίποτε ἐναντίον του.

— 'Εν τούτοις ταλαντεύεσθε;

— Ναί... Καὶ ισως σεῖς μὲ τοὺς λόγους σας εἰσθε ὁ αἴτιος. 'Ἐνθυμεῖσθε τί ἐλέγετε προχθές; 'Αλλ' αὐτὸς εἰν' ἀδυναμία!

— 'Ω! τέκνον μου! ἀνέκραζεν ὁ Λαβρέτσκης, καὶ ἡ φωνή του ἔτρεμεν, ἀπομάκρυνον ἀπὸ σοῦ τὴν φευδὴ ταύτην φρόντησιν. Μὴ ἀποκάλεις ἀδυναμίαν, τὴν κραυγὴν τῆς καρδίας σου, ἡτις δὲν θέλει νὰ παραδοθῇ δὲνευ ἔρωτος. Μὴ λαμβάνης τόσον τρομερὰν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ ἀνθρώπου τούτου, τὸν ὄποιον δὲν ἀγαπᾷς καὶ μὲ τὸν ὄποιον θὰ συνδεθῆς.

— 'Ακούω, δὲν λαμβάνων οὐδεμίαν εὐθύνην, ἔλεγεν ἡ Ἐλίζα ως ὑπισχυούμενη.

— 'Ακούσατε τὴν καρδίαν σας. Αὐτὴ μόνη θὰ σᾶς εἰπῃ τὴν ἀληθεῖαν, ἔξηκολούθησεν ὁ Λαβρέτσκης. 'Η πεῖρα, καὶ ἡ φρόντησις, εἶναι λέξεις κεναί! Μὴ στερηθῆτε τοῦ ωραιοτέρου ἀντικειμένου, τῆς μόνης ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχίας.

— Καὶ διμιλήστε σεῖς τοιουτοτρόπως, Θεόδωρε Ιθάνοβιτς; Σεῖς δὲν θέλετε ἔρωτος ὑπήρξατε εὐτυχής;

— 'Ο Λαβρέτσκης συνέδεσε τὰς χειρας.

— 'Α! μὴ διμιλήστε περὶ ἐμοῦ! 'Αδύνατον νὰ ἐννοήσητε πόσον δύναται ὁ ἔρως

"α ταράξη νεανίαν ρπειρον και ἐστερημένον ἀνακτροφής! Διατί δύως νὰ συκοφάντω ἔμαυτόν; Σες εἶπον δτι δὲν ἐγνώρισα εὐτυχίαν... Δὲν εἶναι ἀληθές, διότι ὑπῆρχα εὐτυχής!

— Μοι φάνεται, Θεόδωρε Ιερόνομιτς, ἐψιθύρισεν ἔκεινη λίαν τεταραγμένη και χαμηλοφώνως — διότι δταν δὲν συνεφάνει μὲ τὴν γνώμην τῶν ἀλλων ὀμιλεῖ πάντοτε χαμηλοφώνως — μοι φάνεται δτι ἡ ἐπὶ γῆς εὐτυχία δὲν ἔχει αποτελεῖ απὸ ήμας...

— 'Απὸ ήμας ἔχει αποτελεῖ, ἀπὸ ήμας, πιστεύσατέ με, και ἔλαβεν ἀμφοτέρως τὰς χειράς της. 'Η Ελίζα ωχρίασε και τὸν ἐθεωρησε μετὰ προσοχῆς, μονονού μετὰ τρόμου. 'Αρκετὸν μὴ καταστρέψωμεν ἡμεῖς οἱ ίδιοι τὸν βίον μας. Διὰ μερικούς, δὲν ἔρωτος γάμος δύναται νὰ ἴναι δυστυχής, οὐχὶ δύως και διὰ σταθερὸν χαρακτήρα, οἷος εἶναι διδικός τας και διὰ τὸν γαλήνιον ψυχήν! Σες ικετεύω, μὴ ὑπανδρεύθητε χωρὶς ἔρωτα, μόνον χάριν τοῦ αἰσθήματος τοῦ καθήκοντος, χάριν αὐταπαρησεως, εἰξέρω και ἐγώ... Αὐτὰ εἶναι φιλοσοφικά, τὰ χειριστα ὅλων. Πιστεύσατέ με, ἔχω δικαιώματα νὰ τὸ εἶπω και ἐπλήρωσα πολὺ ἀκριβὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

"Αν δὲ Θεός τας...

Τῇ στιγμῇ ἔκεινῃ διαβρέτσκης παρετήσεν δτι ἀμφότεραι αἱ κορασίδες ἐπλησίασαν τὴν Ελίζαν και τὴν παρετήρουν μετ' ἀφώνου ἐπελήξεως. Δι' δικαίωμα τὴν χειρά της Ελίζας και εἶπε ταχέως:

— Συγχωρήσατέ με.

Και κατηνθύνθη πρὸς τὴν οἰκίαν.

— Εν πρᾶγμα θὰ σᾶς ἔρωτήσω ἀκόμη, εἶπεν ἐπανελθών πρὸς τὴν Ελίζαν. Μὴ ἀποφασίστητε ταχέως· περιμείνατε και σκεφθῆτε τὶ σᾶς εἶπον. "Αν δὲν ἐκτιμήσοτε τοὺς λόγους μου, ἀν ἀποφασίσητε νὰ καμητε γάμον φρονήσεως και πᾶλιν τότε δὲν ποέπει νὰ ὑπανδρεύθητε τὸν Πάγχιν. Δὲν δύναται νὰ γείνη σύζυγός σας. Μοι ὑπόσχεσθε νὰ μὴ σπεύσητε, αϊ;

— Η Ελίζα ἡθέλησε ν' ἀποκριθῇ, ἀλλὰ μίαν μόνην λέξιν ἡδυνήθη νὰ εἴπῃ, οὐχὶ διότι ἀπεφάσισε νὰ μὴ σπεύσῃ, ἀλλὰ διότι ἡ καρδία της ἔπαλλε σφρόδρωτα και αἰσθημα παρεμφερὲς τοῦ φόβου ἔβαρυνεν ἐπὶ τοῦ στήθους της.

— Επεται συνέχεια.

**B.

ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ο ΝΟΒΟΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ERNEST DUBREUIL

Συνέχεια· ἵδε προηγούμενον φύλλον.

— Αλλά, πάτερ μου, ἐπανέλαβε μετά τινα στιγμήν, εἰπέ μοι... πῶς ἀπέθανε;

Τότε ὁ Μαλκράφτ διηγήθη αὐτῷ τὰ ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ζολάνδης μέχρι τοῦ θανάτου της συμβάντα.

— Ο Καπελούζος ἡκρούστα ἀπλήστως.

— Πάντοι βλέπεις τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ, εἶπεν ἐπὶ τέλους... 'Αλλά θά με συγχωρήσῃ, διότι ὑπέφερα πολλά, δὲν εἶναι ἀληθές, πάτερ μου;

— Θὰ δεηθῶ ὑπὲρ σου, Καπελούζε... Τώρα ἀκουσόν μοι. Σκοπεύεις νὰ μεταβῆς εἰς Λαζαρίδη διὰ νὰ προευχηθῇς ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ζολάνδης; . . .

— "Ω! αὐτή εἶναι ἡ μόνη μου ἐπιθυμία.

— Έκει θὰ ίδης και τὸν Όλιβιέρον.

— Ο Καπελούζος ἐφρικίασεν.

— Αὐτόν! εἶπεν, αὐτόν! . . . αὐτὸν τὸν νέον, τὸν δόποιον τόσον ἡγάπησα! . . . τοῦ δόποιού κατεφαρμάκωσα τὴν ζωήν! . . .

— Θὰ τον ίδης, ἐπανέλαβεν εὔσταθῶς ὁ μοναχός . . . και ἡ τύψις τοῦ συνειδότος θὰ ἥνε διπώτος ἔξιλασμὸς τῶν ἀμφιτιῶν σου.

— Θὰ γίνη δι τη θέλεις, πάτερ μου!

— Μόνον νὰ μὴ τῷ εἶπης τὸ φοβερὸν μυστικόν σου. . . δὲν πρέπει νὰ μαθῇ ποτὲ δτι ἔκεινη, τὴν δόποιαν τοσοῦτον ἡγάπησεν, ἡτο θυγάτηρ τοῦ φονέως τοῦ πατρός του! . . . δὲν πρέπει ἡ ίδεα αὐτῇ νὰ ἐπαυξηθῇ τὴν αἰωνίαν λύπην του! . . .

— Νομίζεις, πάτερ μου; . . .

— Τί; ἀρνεῖσαι λοιπὸν νὰ δρκισθῇς δτι θὰ φυλάξῃς τὸ μυστικόν σου;

— "Ω! δρκισμαί εἰς τὴν μνήμην ἔκεινης . . . τῆς Ζολάνδης μου! . . .

— Εξαίρετα. . . Είθε δι θέσης νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας σου, ὅπως ἐγώ σοι ἐσυγχωρησα αύτάς, ταλαιπωρεῖς θνήσια;

— Ο Καπελούζος ἔκυψε μετὰ σεβασμοῦ τὴν κεφαλήν.

— Τώρα, πάτερ μου, εἶπε μετὰ φωνῆς γαληνιαίας και ἡρέμου, γνωρίζω τὶ πρέπει νὰ κάμω.

— Ο Μαλκράφτ ἐθεωρησεν αὐτὸν ἀτενῶς.

— Τι ἀπεφάσισες νὰ κάμης; τὸν ἡρωτησεν.

— Θὰ το μαθῆς και θὰ το ἐπιδοκιμάσης, είμαι βέβαιος. . . 'Αλλὰ πότε νὰ μεταβῶ εἰς Λαζαρίδη;

— Αὔριον ἂν ἱσαι καλλίτερα.

— Ναί, αὔριον, αὔριον. . . εἶπε ζωηρῶς ο Καπελούζος· ἔχω ἀνάγκην νὰ κλαύσω ἐπάνω εἰς τὸν τάφον της και...

— Αἴρνης διεκόπη.

— Τελείωσε τὴν ίδεαν σου, εἶπεν δι μναχός.

— Συγκατανεύεις. . . νά με ἀκολουθήσεης, πάτερ μου;

— Βεβαίως, δὲν θὰ σε ἀφήσω μόνον εἰς τοιαύτην φοβερὰν δοκιμασίαν.

— Ο Καπελούζος ἡράσε τὴν χειρά τοῦ μοναχοῦ και ἡσπάσθη αὐτὴν μετ' ἀπέριου σεβασμοῦ.

— Τώρα ἀνακαύσου ὄλιγον, εἶπεν δι μοναχός. Θὰ μείνω πλησίον σου πάντοτε.

— Ο Θεός νά σου ἀποδώσῃ διπλασίας, πάτερ μου, τὸ καλόν, τὸ δόποιον μου ἔκαμες.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἀμφότεροι ἔβαντον τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν εἰς Λαζαρίδη.

— Μόλις διέβησαν τὸ Χωρίον Σαιτρ-Μάρ, διαλκράφτ πρώτος δίέκοψε τὴν σιωπήν.

— Ενθυμεῖσαι τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν δοποῖαν μοῦ ἔδωκες, Καπελούζε;

— Τὴν ἐνθυμοῦμαι και θὰ τὴν κρατήσω, πάτερ μου.

— Επὶ τέλους ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν δύο φίλων.

— 'Εδω εἶναι, ἐψιθύρισε στενάξας δι Καπελούζος, ἐδω εἶναι! . . . "Ω! ποτος θὰ μοῦ τὸ ἔλεγεν δτι μίαν ἡμέραν θὰ ἡρχόμην εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην μὲ τόσην λύπην εἰς τὴν καρδίαν; . . . "Αχ! θεέ μου! . . .

— "Εχει θάρρος, Καπελούζε! . . . Ο Μαλκράφτ ἔκρουσε τὴν θύραν, τὴν δοποῖαν ἡνέψειν δι Ζεβάν.

— "Α! εἰσαι σύ, ἀγαπητέ μου Μαλκράφτ, καλῶς ἦλθες!

Είτα δέ, παρατηρήσας τὸν Καπελούζον.

— Ποτος εἰν' αὐτός; ηρώτησεν ἔντρομος.

— Δὲν μὲ γνωρίζετε, κύριε Ζεβάν; εἶπεν δι Καπελούζος.

— Περίμενε. . . περίμενε. . . οι χαρακτῆρες αὐτοί. . . ἀλλ' δχι. . . τότε ἥτο νέος. . . και ὅμως...

— Μή με ζητεῖτε πολὺ μακράν, κύριε. . . εἰμι αἱ ἐγώ, δι δοποῖας σάς εἰδον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Μεγάλου Αγίου Γεωργίου.

— Σετς;

— 'Εγώ δι ίδιος. . . 'Αλλ' απ' ἔκεινον τὸν καιρὸν μοῦ συνέβησαν μεγάλα δυστυχήματα.

— Αληθινά; Αλλοίμονον! δπως και εἰς ήμας...

Κατ' ἔκεινην τὴν στιγμὴν ἐνεφανίσθη δι Ολιβιέρος ωχρός, ἀδύνατος και μελαγχολικός.

— Αφοῦ έθλιψε συμπαθῶς τὴν χειρα τοῦ Μαλκράφτ παρετήρησε τὸν Καπελούζον και ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν.

— Είσθε σετς, τῷ εἶπεν, δι δοποῖας εἰς Παρισίους μοι διμιλήσατε περὶ τοῦ εὐεργέτου μου, περὶ έκεινου, δι δοποῖας ἐμερίμησε δι' ἐμέ;

— Ο Καπελούζος έσκιρτησεν.

— Ερχεσθε ίσως ἐξ ὄντος έκεινου, κύριε, έξηκολούθησεν δι Ολιβιέρος.

— Ο δήμιος ἐπλησίασε πρὸς τὸν Ολιβιέρον.

— Ο ἀνθρωπὸς έκεινος, δι δοποῖας μίαν νύκτα ἡψήρησε τὴν ζωήν του και σὲ ἐνεπιστεύθη εἰς τὰς χειράς τῶν γονέων τοῦ Ζεβάν Μαγιέ, δι ἀνθρωπὸς έκεινος, δι δοποῖας ἔκτοτε σπανίως, φεῦ! ἥρχετο και σὲ ἐπεσκέπτετο, δτε ἥσο μικρὸς ἀκόμη, δπως σὲ παρηγορήσῃ και ἐνδυναμώσῃ τὰ πρῶτα σου βήματα, δι ἀνθρωπὸς έκεινος, τοῦ δοποῖου οὐδέποτε εἰδέστε τὸ πρόσωπον, διότι ἔφερε πάντοτε προσωπίδα, φοβούμενος μήπως ἡμέραν τινὰ ἀπαντήσῃτε αὐτὸν και αἰσθανθῆτε ἐντροπήν...

— Εντροπήν; ἀνέκραξεν δι Ολιβιέρος.

— Ο ανθρωπὸς έκεινος. . . ἥμην ἐγώ!

— Σετς; . . . ἀνέκραξαν ταύτοχρόνως οι δύο νέοι.

— Οτε ἥμην ἀξιος ἀκόμη νὰ θλίψω τὴν χειρά σας μὲ ὄντος Πέτρον Γεωργάδον... Επειτα ονομαζόμην Καπελούζος. . . και είμαι δι δήμιος τῶν Παρισίων!

— Ο Ολιβιέρος δὲν ἀπήντησεν οὐδὲ λέξιν· ἀλλά, προχωρήσας πρὸς τὸν Καπελούζον:

— Βλέπων ὅμας δὲν ἐνθυμοῦμαι είμην τὸν πατέρα μου, δτεις σᾶς ἡγάπα και τὸν